

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

AZ MI ALKALMAZÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI A FELSŐOKTATÁS MINŐSÉGÉRTÉKELÉSÉBEN

VELE VAGY NÉLKÜLE: MIHEZ KEZDJÜNK MI?

MŰHELYKONFERENCIA ÉS VITAFÓRUM A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA
INTÉZMÉNYI GYAKORLATAIRÓL ÉS SZABÁLYOZÁSI KÉRDÉSEIRŐ

2025. OKTÓBER 8.

dr. Kőfalusi Eszter, Jogi vezető

MI A MAB?

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV törvény 70. §

70. § (1) A MAB a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének és a felsőoktatási intézmény belső minőségbiztosítási rendszere működésének külső értékelésére létrehozott, független országos szakértői testület, amely e törvényben szabályozott módon szakértőként közreműködik a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatos eljárásokban.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV törvény 67. §

(4a) A MAB a szakértői véleményét a (3) bekezdés a), c) és e) pontjában, valamint a 8. § (2) bekezdésében szabályozott eljárásokban a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjeinek (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, a továbbiakban: ESG) figyelembe vételével alakítja ki.

A MAB fő célja a magyar felsőoktatás versenyképességének átfogó szakértői támogatása.

A MAB NEMZETKÖZI KAPCSOLATAI

 az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Szövetség (**ENQA**) teljes jogú tagja,

 az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Regiszterben (**EQAR**) regisztrált

 az Orvoscépzési Világszövetség (**WFME**) által elismert szervezet

 a Global Academic Integrity Network (**GAIN**) alapítója

több mint 14 európai ügynökséggel dolgozik együtt bi- és multilaterális megállapodások keretében; számos projekt résztvevője;

NEMZETKÖZI JELENLÉT ÉS RÉSZVÉTEL

Tagság, regisztráció, elismerés, társult tagság

Bi- and multilateral co-operations

Részvétel nemzetközi projektekben és munkacsoportokban

AZ AI ALKALMAZHATÓSÁGA A FELSŐOKTATÁSI MINŐSÉGÉRTÉKELÉSÉBEN – NEMZETKÖZI TAPASZTALATOK:

QQI Generative Artificial Intelligence: Guidelines for Educators (Published by Quality & Qualifications Ireland (QQI), August 2023 (1st edition))

Cél: gyakorlati segítség oktatóknak az MI helyes alkalmazásáról

1. rész – Ajánlások listája, négy fő kategóriába sorolva:

Amit mindenkinek tudnia kell (általános tudnivalók)

Amit az oktatóknak és tanároknak tudniuk és tenniük kell: (MI megismerésére; értékelési formák átalakítása; következetesség, integritás védelme, bizalom, őszinteség, hallgatók tájékoztatása)

Amit a programvezetőknek és intézményi vezetőknek tenniük kell: (képzések az MI etikus használatáról; átfogó értékelési felülvizsgálat; akadémiai integritási szabályzatok frissítése, MI szabályok megalkotása; intézményi ethosz kialakítása: integritás, bizalom, őszinteség, tisztelet erősítése)

Amit a hallgatóknak tudniuk és tenniük kell (az MI előnyei, hibái; az értékelés során legyen lehetőségük az elért tanulási eredményt bemutatni; álljanak ellen a könnyebb útnak)

2. rész részletes iránymutatást tartalmaz a négy fő kategóriához.

3. rész további olvasmányokat, hivatkozásokat és forrásokat sorol fel.

NEMZETKÖZI TAPASZTALATOK – AZ ENQA ÉS AZ MI

➤ **2024 ENQA Members' Forum** (2024. április: Hannover)

Plenáris ülés: az MI felsőoktatási minőségértékelés keretében való alkalmazhatósága

➤ **2025 ENQA Workshop – Mesterséges Intelligencia a Minőségbiztosításban** (2025. június Tallinn)

Fókusz: a mesterséges intelligencia felelős használatának vizsgálata a minőségbiztosítási ügynökségek körében; generatív AI alkalmazása a külső minőségbiztosítási folyamatokban – jógyakorlatok megosztása, konkrét javaslatok.

Cél: közös megértés kialakítása arról, hogyan alkalmazhatják az ügynökségek az MI-t úgy, hogy megőrizzék munkájuk integritását, tisztességét és hatékonyságát.

Eredmény: ENQA alapelveket dolgoz ki a MI felelős használatához.

ENQA TAPASZTALATOK

A Katalán Egyetemi Minőségbiztosítási Ügynökség (AQU Catalunya, Spanyolország) és az Ír Quality and Qualifications Ireland (QQI) bemutatták pilotprojektjeiket, ezek fókusza:

- MI-eszközök használatának szabályozása;
- A minőségértékelési folyamatok támogatása: MI alkalmazása az értékelésekben;
- Minőségbiztosítási folyamatok eredményeinek tematikus elemzése: MI bevonása tematikus elemzések támogatására.

Tapasztalatok:

- Hibrid (MI + emberi) módszerrel sikerült a fő témákat rendszerezni;
- Erősség: gyorsabb feldolgozás;
- Kihívások: átlátható módszertan meghatározása, kevés tapasztalat.
- MI támogathatja a kockázatjelzést, de nem helyettesíti a szakértői bizottságot

ENQA MEGÁLLAPÍTÁSOK A BEMUTATOTT PROJEKTEK ALAPJÁN - I.

Kihívások

- Az ügynökségek kapcsolata az MI-vel ma még korlátozott, többnyire a felsőoktatási intézmények MI használatát figyelik;
- Nagyrészt hiányoznak a nemzeti szabályozások;
- Bizonytalan, miként alkalmazható az ESG az MI esetében;
- Az alkalmazott módszertan átlátható leírása a végső tematikus elemzésben.

Kockázatok

- torzítás,
- túlzott mértékű támaszkodás az MI-re,
- egyes csoportok hátránya (erőforráshiányos intézmények, sérülékeny társadalmi csoportok)

ENQA MEGÁLLAPÍTÁSOK A BEMUTATOTT PROJEKTEK ALAPJÁN - II.

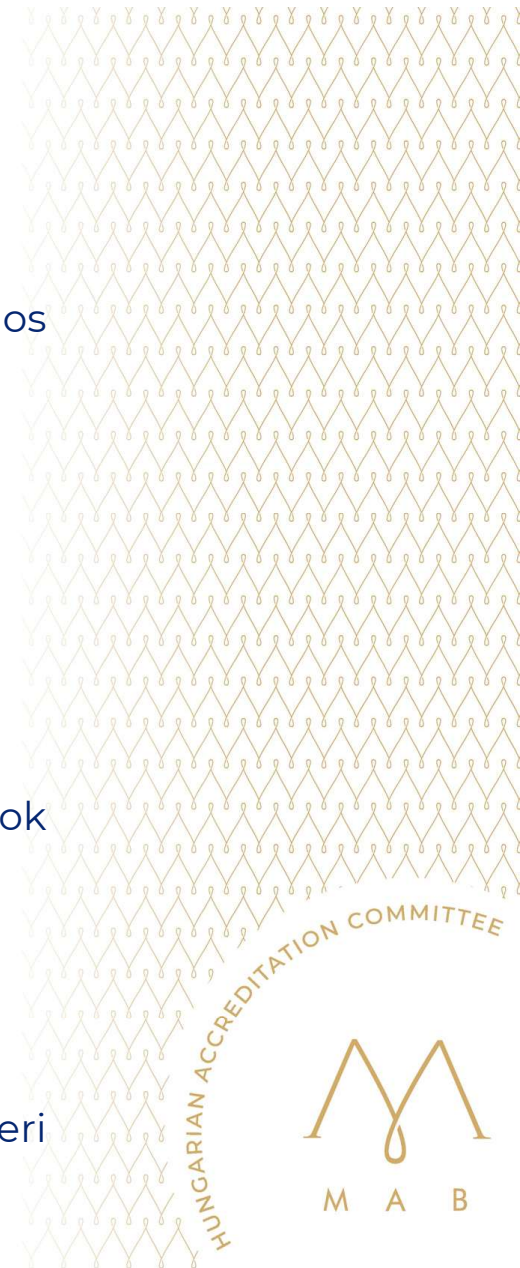
➤ **Előny:** növelheti a hatékonyságot és eredményességet, így az hasznos kiegészítő eszköz lehet a minőségbiztosításban

➤ **Jógyakorlatok:**

- Akadémiai sztenderdek védelme;
- Új értékelési stratégiák kidolgozása;
- Párbeszéd ösztönzése a szereplők között;
- Innováció és kutatás támogatása.

➤ **Következtetés:** Túl kell lépni az intézmények és a képzési programok ellenőrzésén.

- párbeszéd elősegítése,
- etikai normák népszerűsítése,
- az intézmények támogatása az MI felelős használatában;
- elengedhetetlen az átláthatóság, az etika, az inkluzivitás és az emberi ellenőrzés, a szakértői kontroll.

2025 SZEPTEMBER: ENQA ALAPELVEK A KÜLSŐ MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSBAN TÖRTÉNŐ MI-HASZNÁLATRA:

- Stratégiai és szervezeti integráció;
- Etikus, inkluzív és fenntartható használat;
- Átláthatóság és kommunikáció;
- Adatvédelem;
- Méltányosság és hozzáférés biztosítása;
- Képzés és MI-műveltség kialakítása;
- Célhoz kötöttség és folyamatos értékelés;
- Emberi ellenőrzés és felelősségvállalás;
- Innováció körütekintéssel;
- Rendszeres felülvizsgálat és alkalmazkodás

Az ESG standardok az MI kontextusában is relevánsak. Az MI eszköz, ami formálja:

- hogyan zajlik a tanulás és oktatás,
- hogyan történik az értékelés és a támogatás,

ENQA javaslat: az ügynökségek támogassák a felsőoktatást az MI helyes és kritikus használatában, saját maguk is dolgozzák ki MI stratégiájukat az alapelvek figyelembevételével.

A MAB ÉS AZ MI

Szabályozás:

- ENQA ajánlások alapján MI szabályzat készül,
- Várható elfogadás: a Testület 2025. októberi ülésén

MI-eszközök használata a MAB napi munkájában:

- dokumentum-előkészítés, struktúra kialakítás, egységes stílus kialakítása;
- összefoglalók, kivonatok készítése;
- prezentációk készítése;
- fordítás;
- tematikus elemzések végzése

FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEK, CÉLOK:

- MI által támogatott szövegelemzési technikák bevezetése (pl.: akkreditációs eljárásban az előző akkreditációs ciklushoz képest történt előrehaladás elemzése; intézményi minőségkultúra változásának elemzése; trendek, kockázatok elemzése valamennyi eljárásban)
- fontos és kiemelt felhasználási terület a tematikus elemzések

AZ EURÓPAI FELSŐOKTATÁSI TÉRSÉG MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSÁNAK STANDARDJAI ÉS IRÁNYELVEI (ESG 2015) 3. RÉSZ: A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI ÜGYNÖKSÉGEK STANDARDJAI ÉS IRÁNYELVEI:

ESG 3.4 Tematikus elemzés

Standard:

Az ügynökség rendszeresen publikáljon jelentéseket, amelyek leírják és elemzik külső minőségbiztosítási tevékenységük általános tanulságait.

2025. szeptember: az első MI által támogatott tematikus elemzés megkezdése:

A magyarországi orvosképzés általános helyzetképét vizsgáljuk a WFME jelentések, valamint a nyilvános intézményi adatok tematikus elemzésével.

Jelenleg: a módszertan és a kérdések meghatározása folyamatban;

Párhuzamos elemzés: MI-vel és MI nélkül is.

Cél: az orvosképzés elemzésén túl az MI támogatás megbízhatóságáról is képet kapni.

MI MEGJELENÉSE A MAB INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁSÁBAN:

➤ Új „MAB-útmutató – Önértékelési eszköz ESG-alapú, integrált intézményakkreditációs eljáráshoz” c. dokumentum (INTEGRA) - MI megjelenik

➤ **ESG 1.1. Minőségpolitika:**

„8. Hogyan biztosítja az intézmény, hogy az oktatók, a nem oktató alkalmazottak és a hallgatók felkészültek legyenek és naprakész tudással, készségekkel és kompetenciákkal rendelkezzenek az alábbi területeken: esélyegyenlőség és inklúzió, mesterséges intelligencia felelős használata, tudományetika (pl. publikációs normák, plágiumkerülés), szerzői jog, szellemi tulajdon és szabadalmi ismeretek?”

➤ **ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása, jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése:**

„6. Mutassa be, hogy a tervezett tanulási eredmények elsajátításának elősegítéséhez milyen módszertani képzéseket biztosít az intézmény az oktatók (ideértve az oktatási tevékenységet vállaló doktoranduszokat) részére. Mutassa be az alkalmazott tanulástámogatási eszközrendszert és módszertant, beleértve az idegennyelvi támogatást és a technológiai megoldások (digitális, mesterséges intelligencia) alkalmazását is.”

MI MEGJELENÉSE A MAB INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁSÁBAN:

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés:

„9. Hogyan támogatják a digitális (vagy mesterséges intelligencia) megoldások a tanulási és értékelési folyamatokat?”

ESG 1.5 Oktatók:

„7. Hogyan támogatja az intézmény, hogy oktatói naprakész technológiai ismeretekkel rendelkezzenek és fejlesszék digitális kompetenciáikat (pl. mesterséges intelligencia alkalmazása)?

8. Hogyan készül fel az intézmény a mesterséges intelligencia hallgatók általi használatára a szakdolgozat/diplomamunka/disszertáció, beadandó feladatok, egyéni feladatok és egyéb nem tanórai tevékenységek értékelése során?”

MI LEHETSÉGES MEGJELENÉSE AZ INTÉZMÉNYI MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSBAN:

Minősegbiztosítási folyamatokban történő alkalmazás: adatelemzés; folyamat támogató; minőségkultúra, dokumentumok, indikátorok fejlődésének összehasonlítóval történő nyomon követése;

Képzésfejlesztés és gondozás körében való alkalmazás: tananyagfejlesztés során; MI kompetenciák kialakításának támogatása; új képzések kidolgozása, új módszertan, módszertani eszközök kialakítása

Oktatási tevékenység, hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés során hogyan hasznosítják: megengedett használat köre; MI bevonása a tanítási, tanulási folyamatokba; új értékelési módszerek kidolgozása; belső képzések kialakítása az oktatói kompetenciák erősítése érdekében; oktatók és hallgatók technológiai támogatása

AMIT A MAB MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI SZEMPONTBÓL SZÜKSÉGESNEK TART:

- Egyértelmű, az akadémiai integritást védő, az őszinteséget erősítő intézményi szabályozás;
- Oktatók és hallgatók támogatása, képzése az MI etikus és kritikus használatát illetően;
- A hallgatók számára egyértelműen meg kell határozni, mit várnak el tőlük az értékelés során. Tudniuk kell, hol húzódik a határ a megengedett és nem megengedett MI használat között és a megengedett használatot hogyan jelezzék.

IMPORTANT!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

